

Dünya Maden haberleri

AFRİKA

Transvaalın altın madenleri

1942 yılın ikinci yarısında Transvaal altın madenlerinde çalışan işçilerden 59.000 kişinin bakır, kurşun ve çinko gibi sevkülceyiş bakımından daha mühim maden ocaklarına alınması neticesinde 1943 ortalarında Rand madenlerinde çalışanların sayısı 297.000 - e inmiştir. Bu yüzden Transvaalın 1943 yılı ilk 7 ayındaki altın istihsalâtı 1942 senesinin aynı devresine nazaran 857.000 onz azalarak 7.521.000 onza inmiştir.

Diğer müttetikler tarafından alınan aynı tahdit tedbirleri yüzünden 1943 yılında dünya altın istihsalâtının 30 milyon onzu aşmıyacağı beklenilmektedir.



ALMANYA

Mahrukata tasarrufu daireleri

Memlekette azamî mahrukata tasarrufu için mühim tedbirler alınmıştır. Her şehrin iktisat müdürlükleri nezdinde taşkömür tasarrufu şubeleri tesis edilerek endüstri işletmelerin mahrukata sarfiyatı kontrole tâbi tutulmağa başlamıştır. Yalnız Berlin fabrikalarında alınan mahrukata tasarrufuna müteveccih tedbirler sayesinde % 8,9 nisbetinde daha az kömürle aynı işin görülmesine imkân hasıl olmuştur. Yeni alınan tedbirler neticesinde yalnız Berlinde senevi 500.000 ton taşkömür tasarrufu yapılacaktır.

Aynı zamanda hususî eşhas ve müesseselere verilen mahrukata miktarı azaltılmıştır. Mevcut kömürle kış geçirmek için her ayda sarfolunacak mahrukata miktarı % üzerinde tesbit edilmiştir. Bu talimata göre ilkteşrin ve nisanda verilen umum miktardan ancak % 9,5 l i, diğer kış aylarında % 11 ilâ 17 arasında kullanılabilecektir.

Mika yataklarının keşfi

Birinci Cihan Harbine kadar Doğu Afrika

müstemlekelerinden mika ihtiyacını temin eden Almanya iki dünya harbi arasındaki seneler zarfında Hindistandan ithalât yolu ile temin etmiştir. Son zamanlarda yapılan jeolojik araştırmalar neticesinde Almanyanın doğu dağlarında birkaç mika zuhuruna tesadüf olunmuş ve bir an evvel işletilmesi için tedbirler alınmıştır. İstihbarat ve elektrik tekniği ile kosmetikte kullanılacak olan Alman mikası demir tenörünce fakir olduğundan Hindistan mikasına muadil evsastır. Yeni mika madenlerinin işletilmesiyle memleketin ihtiyacı kısmen olsa bile dahilde karşılanacağı ümit edilmektedir.



AMERİKA B. D. - İ

1943 de işlenmiş çelik istihsalâtı

Amerika B. D. - i çelik endüstrisi yeni bir gelişme kaydetmiştir. 1942 yılının ilk 3 ayında 15.423.000 ton yerine 1943 - ün aynı ayları zarfında 16.633.000 ton işlenmiş çelik piyasaya çıkarılmıştır. Bilhassa çelik levha ve çubuk istihsalindeki artış göze çarpmaktadır: 1942 yılının ilk 3 ayında 1.448.000 tonu bulan levha imali 1943 - ün aynı devresinde 3,26 milyon tona ve çubuk imali de 2,03 den 3,22 milyon tona yükselmiştir. Çelik levha imalâthaneleri normal kapasitelerinin % 143,7 si ile çalışmaktadırlar.

Bakır istihsal ve ithalâtı

Amerika B. D. - i maadin bürosunun resmi malûmatına göre son zamanlarda alınan tedbirler sayesinde memleketin bakır istihsal ve ithalâtı 1943 yılında 211.000 şort ton artırılarak 3.078.000 şort tona çıkarılacaktır. Bu plâna göre maden ve izabehanelerden bilvasıta istihsalât tezyüdü 80.000 şort tonu tutacaktır. Münferit kaynaklardan elde edilen artışı göstermek ve 1942 ile 1943 istihsalâtları arasındaki farkı mukayese maksadiyle aşağıdaki cetveli dercederiz

(beheri 2000 librelik şort ton, 000 İlâvesile):

	1942	1943
Yerli istihsalât	1.152	1.270
İthalât	668	680
Pirinç imalâtı bakiyesi	435	483
Hurda bakırdan	612	645
Yekûn	2.867	3.078

1943 de petrol endüstrisi

Amerika B. D. - inin petrol endüstrisinde yeni bir gelişme mevcuttur. Sene başından 8.5.1942 tarihine kadar 491.791.110 varil ham petrol istihsalâtına mukabil 1943 yılının aynı devresi içinde 498.161.565 varil istihsal olunarak, takirben 6,5 milyon varil bir artış kaydedilmiştir. Aynı zamanda ham petrol stokları geçen yıla nazaran 16,2 milyon varil azalarak 1.5.1943 tarihinde 242.916.000 varili tutmuştur. Yevmi tasfiye olunan ham petrol miktarı 3.435.000 varilden 3.849.000 varile yükselmiştir. Bilhassa tayyare benzini istihsalâtı çoğalmıştır.



ARABİSTAN

Suudî Arabistanda yeni petrol sabaları

Amerika B. D. - l petrol şirketleri tarafından Basra körfezinin batı kısmında ve Kızıldeniz sahillerinde yapılan son jeolojik araştırmalar neticesinde Suudî Arabistanın birkaç bölgesinde yeni ve zengin petrol sahaları keşfolunmuştur. Bu sahaların işletilmesiyle Suudî Arabistanın petrol istihsalâtı Irak seviyesine çıkacaktır.

Kuveytin cenubunda ve Gaç Seran bölgesinde keşfolunan petrol kaynakları milyonlarca ton bir rezerve maliktirler. Daman bölgesinin de petrolca zengin olduğu ümit edilmektedir. Yeni tetkiklere göre Suudî Arabistan, İran ve Irakın petrol rezervi dünya ihtiyatının % 15,5 - ini teşkil etmektedir.



ARJANTİN

Yeni maden yataklarının keşfi

Mahrukata ihtiyacının ve madenlere olan talebin artması karşısında Arjantinde maden arama işine yeni bir hız verilmiştir. Neticede Mendoza ile Neuquen bölgelerinde zengin taşkömür zuhurâtı ve San Juan bölgesinde volfram ile ar-

senik yatakları keşfedilmiştir. Bundan başka Salta eyaletinde zengin bakır cevheri zuhuruna raslanılmıştır.

Mendoza taşkömür yataklarının verim kabiliyeti yevmî 50.000 tona çıkarılabilecek bir durumda olmasına rağmen, şose ve demiryol hatlarının inşasına ihtiyaç göstermektedir. San Juan madenleri işletilmeğe açılmış ve buradan volfram, bismut cevheri ile arsenik istihsaline başlanmıştır. Salta bakır cevheri zuhuratının esaslı tetkiklerine devam olunmaktadır.



BREZİLYA

Demir ve çelik endüstrisi

Dünyanın en zengin olan ve 12 ilâ 15 milyar ton bir rezerve malik bulunan yüksek tenörlü demir cevheri yataklarının keşfedilmesi üzerine Brezilya hükümetinin bir teşebbüsü ile Rio de Janeiro civarında büyük demir ve çelik fabrikalarının tesisine girişilmiştir. Bu iş için 45 milyon dolarlık bir kredi açılmış ve tesisatın % 95 - i Amerika B. D. - ine sipariş edilmiştir. 1944 yılında işletilmeğe açılacak fabrikaların senevî ham çelik istihsal kabiliyeti şimdilik 275.000 tonu bulacaktır.

Brezilyanın ham çelik istihsalâtı son 10 yıl zarfında 9.500 den 154 189 tona ve demir istihsalâtı 21.000 tondan 208.795 tona yükselmiştir. Yeni fabrikaların işletilmeğe başlanması ile Brezilyanın çelik istihsalâtı % 100 artacaktır.



BULGARİSTAN

Maden arama işinin plânlaştırılması

Bulgaristan hudutları dahilindeki yeraltı servetlerinin plânlı bir şekilde aranması ve işletilmesi maksadiyle Ticaret nazırlığı nezdinde Tabii Servetler Müdürlüğü tesis edilmiştir. Bu müdürlüğün faaliyeti sayesinde Panagurişte civarında bakır ve pirit yatakları, Yambolun Krumovo yakınında demir cevheri zuhuru keşfolunmuş ve Ksanti molibden cevheri yatakları yakından tetkik edilmiştirler. Bu zuhurların işletilmesiyle Pernik Devlet madenleri tanzif olunmuştur.

Az sermaye ile maden arama işlerine girişen hususî şahıslara imtiyaz verilmesi tahdit edilmiş ve devletçe araştırmalar için 20 milyon leva bir

tahsisat bütçeye konulmuştur. Tabii Servetleri Arama Müdürlüğünün senevi tahsisatı 100 milyon levadır.



BOLİVYA

Kalay ve volfram madenlerinin tevsii

Bolivya ile Amerika B. D. - i arasında Bolivya'dan kalay ve volfram ithalatına dair mukavele 31.8.1944 tarihine kadar uzatılmıştır. Diğer taraftan kalay fiyatlarının yükseltilmesine ait müzakereler sona ermek üzeredir. Yeni anlayışa göre Bolivya kalay ve volfram madenlerinde istihsalâtı artırmak maksadiyle Amerika B. D. - i gereken makine ve tesisatı kısa bir zamanda temin edecektir. Aynı zamanda Bolivya madenlerinde çalışan işçi ve teknisyen sayısı çoğaltılacaktır. Bu maksatla Amerika B. D. - i kalay ve volfram zuhurlarını işleten maden âmililerine yeni krediler açmıştır.



ÇİN

Taşkömür ve demir endüstrisi

Şimal ve doğu Çin bölgelerinin Japonya tarafından istilasından sonra Çinin müstakil kısmında demir ve çelik endüstrisinin esasını teşkil eden taşkömür ve demir cevheri zuhurları hemen hemen kalmamıştı. İstiklâl harbinin idamesi için gerek demir ve çelik ilk zamanlarda ithalat yolu ile temin edilmiş ise de, son seneler zarfında plânlı çalışmalar neticesinde demir cevherince zengin Yünnan ile Seçuan eyaletlerinde yeni bir demir ve çelik endüstrisi meydana getirilmiş ve Hunan, Kvensi, Yünnan ile Seçuan bölgelerinde bulunan taşkömür ocaklarındaki yıllık istihsalât 1.2 milyon tondan 6 milyon tona çıkarılmıştır. Başlıca kömür madenleri, nakliyatı kolaylaştıran Yanktse nehrinin yukarı mecrasında kâindirler. Bundan dolayı 1941 yılında 150.000 tonu bulan ham demir istihsalâtı 1942 de 200.000 tona balığ olmuştur.

Bundan başka müstakil Çin arazisinde kalay, antimon ve volfram istihsaline hız verilmiştir.

İNGİLTERE

Taşkömür istihsalâtı

Mahrukata nazirinin bir raporuna nazaran İngilterenin taşkömür istihsalâtı 1942/43 malî yılında 201.500.000 tonu tutmuştur. 1941/42 senesi istihsalâtının 205.300.000 ton olmasına bakılırsa, 3,8 milyon ton bir azalış kaydedilmiştir. İçinde bulunduğumuz yılda istihsalâtı artırmak maksadiyle işçi ücretlerinin yükseltilmesi, tesbit olunan miktarı tecavüz edenlere prim tediyesi ve sebepsiz tatillerin asgarî miktara indirilmesi gibi tedbirler alınmıştır. Aynı zamanda aile başına satılan 3 aylık taşkömür miktarı 1 ilâ 1,3 tona indirilmiştir.

1943 yılının ilk 3 ayında cem'an 50.772.100 ton taşkömür istihsal edilmiştir. Taşkömür madenlerinde çalışan işçi ve teknisyen sayısı 711.726 - ya çıkarılmıştır.



İSPANYA

8 yıllık madencilik plânı

İspanyanın endüstrileştirilmesine yeni bir hız verilmek üzere 8 yıllık bir madencilik plânı kabul edilmiştir. Bu plâna göre bilhassa madenkömürü ve demir cevheri istihsalinin muntazaman artırılması ve diğer metallerin imraratının geliştirilmesi takarrür etmiştir. Bu cümleden metruk kurşun madenlerinin yeniden işletilmeğe açılması ve kurşun cevheri ihracatının teşviki maksadiyle bazı tedbirler alınmıştır: Kurşun sendikası tesis edilmiş ve kurşun istihsalinin kontrolü, ticareti ve fiyatların tesbitiyle tanzif olunmuştur.



İSVEÇ

Turb istihsalı artıyor

Taşkömür ithalatının güçleşmesiyle memleketin turb istihsalâtında yeni bir gelişme kaydedilmiş ve 1943 yılında turb istihsal makinelerinin sayısı arttırılmıştır. Bu yılın temmuz bidayetine kadar makine ile 1,29 milyon ton turb istihsal olunmuşken, elle istihsal olunan turb miktarı da birkaç yüz bin tonu bulmuştur. Bu sanayide çalışan işçi sayısı 27.000 - i aşmıştır. 1943 yılı başında alınmış bulunan tedbirler sayesinde turb, İsveç mahrukata ihtiyacının % 10 - unu karşılamaktadır.

İSVİÇRE

Demir cevheri istihsalâtı

Son dünya harbi senelerinde alınan tedbirler sayesinde İsveçrenin demir cevheri istihsalâtı oldukça artmış ve 1935 ile 1942 yılları arasında 6.000 tondan 200.000 tona yükselmiştir. Kok imaline elverişli taşkömür yataklarının mevcut bulunmaması yüzünden demir cevherinin büyük bir kısmı komşu memleketlere ihraç edilmektedir. Yerli demir ve çelik endüstrisi tercihan hurda demiri kullanmaktadır.

Memleketin demir cevheri istihsalâtını artırmak maksadiyle madenlerin tevsii kararlaştırılmıştır.



JAPONYA

Maden arama teşviki

Memleketin yeraltı servetlerinden azamî istifade maksadiyle her hangi bir sebepten şimdiye kadar işletilmiyen bütün ikinci derecedeki zuhurların işletilmesi hükümetçe kararlaştırılmış ve yeni zuhurların keşfine hız verilmiştir. Bunun için mütehassıs jeolog, maden mühendisleri ile madencilik tahsilinin son sınıflarında bulunan talebelrden müteaddit jeolojik araştırma ekipleri teşkil edilmiştir. Ağustos 1843 sonuna kadar bu ekiplere yeni kaydelilenlerin sayısı 30.000 - i aşmıştır. Maden arama işine tahsis olunan para yekûnu geçen senelere nazaran oldukça arttırılmıştır. Memleketin bütün bölgelerinde yapılacak muntazam araştırmalar için faaliyet plânı tanzim edilmiştir.



KANADA

Petrol kaynaklarının keşti

Kanadanın şimal doğusunda bulunan Norman limanı civarında birkaç yıl evvel günde 400 - 500 varil ham petrol veren kaynaklar keşfedilmişti. Son zamanlarda yapılan sondaj ve taharri ameliyeleri neticesinde bahis mevzuu petrol zuhuratının oldukça zengin ve geniş ölçüde işletilmeğe elverişli olduğu anlaşılmıştır. Muhtelif verimli sondaj kuyuları açılmış bulunmasına rağmen şimdiye kadar petrol sahasının vüs'ati tesbit edilememiştir.

Halihazırda buradan şimale doğru uzanan 400 mil uzunluğundaki boru hattı inşa olunmak-

tadır. Norman limanı ile Whitehorse arasındaki nakliyat hattının bütün masrafları Amerika B. D. - i tarafından temin edilmiştir. Bu zuhuratın ham petrolü Whitehorse tasfiyehanelerinde işlencek ve üsleri Alaskada bulunan tayyareler için gereken benzin temin edecektir. Boru hattının ileride Faibanks'a kadar uzatılması düşünülmektedir.



MISIR

Petrol endüstrisi

Mısırın hattı petrol istihsalâtı 1942 yılında rekor bir seviyeye çıkmış ve 1,3 milyon tona bağı olmuştur. 1943 yılının bidayetinde alınan tevsi tedbirleri neticesinde bu yılın ilk 6 aylık petrol istihsalâtı 700.000 tonu aşmıştır. Irak ve İran petrol istihsalâtı azaldığı sırada Mısır petrol endüstrisinin gelişmesi dikkate şayandır.



PORTEKİZ

1943 bidayetinde madencilik

Portekizde 1942 sonlarında alınan milli müdafaa tedbirleri ve işçilerden bir kısmının askeri hizmete celbi yüzünden, 1943 yılının ilk 4 aylık antrasit istihsalâtı 1942 senesi aynı devresine nazaran 28.000 ton azalarak 135.432 den 107.451 tona, linyit istihsalâtı da 32.833 tondan 29.615 tona inmiştir. Bu yılın ilk 4 aylık kükürt istihsali 3.712 tonu ve pirit istihsali de 8.661 tonu tutmuştur.

Buna mukabil memleketin kalay ve volfram cevherleri istihsalâtında yeni bir artış mevcuttur. 1942 yılının ilk 4 ayında 912 tonu bulan kalay cevheri istihsalâtı, bu yılın aynı aylan zarfında 1.191 tona ve volfram cevheri istihsalâtı da 1.029 tondan 1.222 tona yükselmiştir.



ROMANYA

1943 de altın istihsalâtı

Romanyanın başlıca altın müstahsili olan "Mica,, şirketinin 1943 yılı ilk 6 aylık safi altın istihsalâtı 1072,5 kg - ı bulmuştur. 1942 yılının aynı aylarına isabet eden istihsalin 1000,2 kg - ı tutmuş olmasına bakılırsa, bu yıl % 7,2 nisbetinde bir artış mevcuttur.